T072 BL 2 (044) Giới Ăn Thức Ăn Không Được Mời-92 Pháp Đơn Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 151

35-GIÔÙI AÂN THÖÙC AÂN KHOÂNG ÑÖÔÏC MÔØI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät duøng taát caû caùc thöù ñeàu baèng phaán taûo: Baùt phaán taûo; y phaán taûo; thöùc aên phaán taûo vaø giaøy deùp phaán taûo. 1. Baùt phaán taûo: Nhöõng caùi baùt cuûa Tyø-kheo bò vôõ ñöôïc vaù naêm laàn roài ñem vöùt, A-na-luaät nhaët veà vaù laïi roài duøng. Ñoù goïi laø baùt phaán taûo. 2. Y phaán taûo: Nhöõng caùi aùo cuõ raùch ngöôøi ta vöùt trong thoân xoùm, A-na-luaät löôïm veà giaët saïch roài duøng. Ñoù goïi laø y phaán taûo. 3. Thöùc aên phaán taûo: Nhöõng thöùc aên ngöôøi ta ñem cuùng caùc töï mieáu cuûa quyû thaàn, Tröôûng laõo ñem veà aên. Ñoù goïi laø thöùc aên phaán taûo. 4. Giaøy deùp phaán taûo: Nhöõng giaøy deùp cuûa caùc Tyø-kheo duøng hö raùch ñem vöùt boû, Tröôûng laõo nhaët veà, söûa chöõa laïi roài mang. Ñoù goïi laø giaøy deùp phaán taûo. Khi ñeán giôø khaát thöïc, Tröôûng laõo khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc, nhöng luùc vöøa vaøo lieàn thaáy moät phuï nöõ mang moät gioû côm, caàm phaân boø khoâ vaø caùc phaåm vaät teá leã ñi ra. Toân giaû thaáy theá, lieàn suy nghó: “Neáu ta ñöôïc nhöõng thöùc aên trong ñoù ta seõ raát vui, nhöng baây giôø ta phaûi ñi khaát thöïc tröôùc ñaõ”. Theá roài, thaày ñi töø xoùm naøy sang xoùm khaùc, khaép moïi choã maø chaúng coù gì caû, beøn ñeán beân moät hoà nöôùc, thì thaáy phuï nöõ tröôùc kia ñang queùt töôùc tröôùc mieáu, traûi coû saïch, roài ñaët nhöõng phaåm vaät xuoáng ñoù cuùng teá. Khi cuùng xong, baø beøn voác côm raûi ra boán phía, noùi nhö sau: “Nhöõng con quaï ngoan haõy ñeán aên. Nhöõng con quaï ngoan haõy ñeán aên”. Luùc aáy, Toân giaû ñang ñöùng beân moät goác caây, do thaàn löïc cuûa Toân giaû neân nhöõng con quaï khoâng daùm bay ñeán aên. Ngöôøi phuï nöõ troâng thaáy Toân giaû lieàn noùi: “OÂng gioáng nhö con quaï muø, luoân leûo ñeûo theo ngöôøi ta”. Baø ta maéng roài lieàn ñi veà nhaø, luùc aáy Toân giaû beøn nhaët caùc thöïc phaåm teá leã, roài cuõng trôû veà Tinh xaù. Caùc Tyø-kheo troâng thaáy thaày, lieàn baøn vôùi nhau: “Toân giaû naøy xin thöùc aên cöïc khoå, raát khoù ñöôïc”. Theá roài hoï hoûi thaày: - Toân giaû coù xin ñöôïc thöùc aên khoâng? - Coù. Nhöng thöùc aên aáy vöôùng nhieàu toäi loãi chaúng thuù vò chuùt naøo! - Coù nhöõng toäi loãi gì vaäy? - Nhö vaäy, nhö vaäy ñoù. Caùc Tyø-kheo nghe theá lieàn ñeán hoûi Theá Toân:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 151

- Baïch Theá Toân! Ngöôøi ñaøn baø maéng chöûi kia phaïm bao nhieâu toäi? - Phaïm nhieàu toäi. - Nhieàu laø bao nhieâu? - Ngöôøi phuï nöõ aáy trong naêm traêm ñôøi seõ mang thaân con quaï muø, vaø trong taát caû caùc kieáp taùi sinh aáy ñeàu cheát vì ñoùi. Theá roài, Phaät baûo goïi A-Na-Luaät ñeán. Khi thaày ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - OÂng coù vieäc ñoù thaät chaêng? - Coù thaät nhö vaäy baïch Theá Toân. - Tuy

oâng muoán ít vieäc (nhöng vaãn gaëp raéc roái). Töø hoâm nay Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo töï tay caàm laáy nhöõng vaät maø ngöôøi khaùc khoâng ñöa cho. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, Ngaøi cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï tay caàm laáy vaät maø ngöôøi ta khoâng cho. Do theá, caùc Tyø-kheo ñeàu nhaän nöôùc vaø taêm xæa raêng töø tay ngöôøi khaùc ñöa. Nhöõng ai coù tònh nhaân (giuùp ñôõ) coù ñöôïc taêm vaø nöôùc coøn nhöõng ngöôøi khoâng coù tònh nhaân thì khoâng coù. Luùc aáy, Theá Toân thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, coù Tyø-kheo töï nghe mieäng mình hoâi haùm, sôï muøi ueá khí aûnh höôûng ñeán caùc vò ñoàng phaïm haïnh, neân ngoài sau taát caû moïi ngöôøi. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “Tyø-kheo aáy taïi sao ngoài taïi choã ñoù gioáng nhö ngöôøi ñang giaän döõ vaäy?”. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì Theá Toân cheá giôùi vaät ngöôøi ta khoâng trao thì khoâng ñöôïc laáy, cho neân caùc Tyø-kheo ñeàu nhaän nöôùc vaø taêm xæa raêng töø ngöôøi khaùc. Nhöõng ai coù tònh nhaân thì coù ñöôïc, coøn nhöõng ngöôøi khoâng coù tònh nhaân thì raát vaát vaû, khoâng theå coù ñöôïc; do ñoù mieäng bay muøi hoâi, sôï aûnh höôûng ñeán caùc baïn ñoàng phaïm haïnh, cho neân phaûi ngoài sau cuøng”. Phaät noùi: “Töø nay Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc laáy nöôùc vaø taêm xæa raêng ñeå duøng, duø khoâng ai cho”. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho aùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù- veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: “Neáu Tyø-kheo laáy vaät ngöôøi ta khoâng cho boû vaøo mieäng, töø nöôùc vaø taêm xæa raêng, thì phaïm Ba-daï-ñeà”.

Giaûi Thích: Khoâng cho: Ngöôøi khaùc khoâng cho, khoâng nhaän töø ngöôøi ôû tröôùc

mình. Thöùc aên boû vaøo trong mieäng: Ngoaïi töø nöôùc vaø taêm xæa raêng. Nöôùc: Goàm coù möôøi loaïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Neáu (ngöôøi ta ñöa) nöôùc ñuïc mình vaãn phaûi nhaän. Neáu tính chaát cuûa nöôùc laø maøu vaøng thì uoáng khoâng coù toäi (?) Taêm xæa raêng goàm coù hai loaïi: Loaïi deïp vaø loaïi troøn. Neáu trong mieäng Tyø-kheo bò khí noùng laøm cho lôû loeùt, roài thaày thuoác baûo: “Neân nhaêm caây xæa raêng”, thì coù theå duøng; Vaø khi yeát haàu tieát nöôùc ra thì neân nuoát vaøo, vì Theá Toân daïy duøng nöôùc vaø taêm xæa raêng khoâng coù toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Ngoaøi ra coøn coù caùc tröôøng hôïp: 1. Treân thöùc aên. 2. Treân caây. 3. Trong gieáng. 4. Treân nhaø. 5. Nhaø beáp. 6. Nhaän trong caùi ñoà ñöïng maø khoâng phaûi ñoà ñöïng. 7. Nhaän ôû treân giöôøng. 8. Thuyeàn. 9. Xe. 10. Taâm nieäm nhaän. 11. Ñöôøng ñi. - Treân thöùc aên: Neáu khi aên ñem ñaët giöôøng, gheá daøi, neäm leân treân boù mía, cuû caûi, hoaëc treân bao ñöïng ñaäu, thì Tyø-kheo luùc ngoài leân ñoù khoâng neân ñoäng thaân, cuõng khoâng neân hoûi, neáu ñoäng thaân hay hoûi: “Ñaây laø vaät gì?”. Ñoù goïi laø baát tònh (Phaïm loãi). Neáu khi Tyø-kheo ñang aên maø bò gioù thoåi laøm bay buïi vaøo baùt nhöng khoâng laøm baån côm vaø rau thì vaãn cöù aên. Traùi laïi, neáu taát caû rau vaø côm ñeàu baån thì neân nhaän thöùc aên khaùc. Neáu khi Tyø-kheo ñang aên maø coù boø, laïc

ñaø ñi ngang qua laøm tung buïi leân maø khoâng vaáy baån ñoà aên, thì vaãn cöù aên. Hoaëc giaû chæ laøm baån rau thì vaãn cöù aên. Neáu buïi laøm baån caû rau vaø côm thì taát caû ñeàu phaûi ñoåi thöù khaùc. Neáu suùc sinh ruøng mình buïi bay ñeán (laøm baån thöùc aên) maø mình taùc yù nhaän laáy thì ñöôïc goïi laø ñaõ nhaän. Neáu coù caùc loaøi chim laøm bay buïi ñeán cuõng nhö theá. Neáu khi Tyø-kheo ñang aên, roài ngöôøi nöõ ñi qua queït lai quaàn xuoáng ñaát laøm bay buïi vaøo thöùc aên, thì cuõng nhö theá. Neáu coù tònh nhaân mang coû, laù ñi qua, Tyø-kheo neân noùi vôùi hoï: "Ñeå xuoáng ñoù". Hoaëc hoï mang muoái, traùi, rau ñi qua neân baûo hoï: "Ñeå xuoáng ñoù". Neáu tònh nhaân caàm traùi caây ñi laøm rôi treân coû roài hoï ñi luoân thì khoâng

goïi laø (Tyø-kheo) ñaõ nhaän; nhöng neáu hoï döøng laïi moät tí, thì ñöôïc goïi laø ñaõ nhaän. Neáu traùi caây coøn cöùng thì ñöôïc pheùp laáy röûa saïch maø aên. Neáu traùi caây ñaõ hö thoái thì khoâng neân laáy. Neáu tònh nhaân ñem löông khoâ ra ñaäp giuõ khieán buïi löông khoâ bay vaøo trong baùt maø Tyø-kheo taùc yù thoï nhaän, töùc laø ñaõ nhaän. Neáu khoâng taùc yù thì neân nhaän caùi khaùc. Neáu tònh nhaân laáy caùi cheùn ñeå ñöïng buùn, roài caùi cheùn rôi vaøo trong baùt maø ngay laäp töùc Tyø-kheo duøng tay laáy ra, thì caùi cheùn kia vaãn ñöôïc xem laø saïch. Neáu döøng laïi trong choác laùt thì caùi cheùn aáy ñöôïc coi laø khoâng saïch. Neáu ñoù laø cheùn baèng ñoàng thì neân ñem röûa saïch maø duøng. Neáu ñoù laø caùi cheùn baèng goã bò caùu baån dính vaøo thì neân vöùt ñi. Neáu caùu baån khoâng dính, thì neân ñem goït ñi roài duøng. Neáu khi tònh nhaân doïn côm laøm vaêng côm vaøo trong baùt mình maø Tyø-kheo taùc yù nhaän thì goïi laø ñaõ nhaän. Neáu khoâng taùc yù nhaän thì neân nhaän caùi khaùc. Neáu hoï böng toâ, laïc, söõa rau töông... thì cuõng nhö vaäy. Neáu vaøo caùc dòp: Naêm naêm môû ñaïi hoäi moät laàn, ngaøy Phaät ñaûn sanh, ngaøy Phaät thaønh ñaïo, ngaøy chuyeån phaùp luaân, ngaøy A-nan môû ñaïi hoäi, ngaøy La-haàu-la môû ñaïi hoäi maø khoâng coù tònh nhaân giuùp ñôõ thì Tyø- kheo neân ñeán choã roå rau ñeå laáy rau hoaëc laáy muoái, buùn, côm cuõng nhö theá. Neáu tònh nhaân ñöa thöùc aên maø hoï dôõ leân khoâng khoûi ñaát thì cuõng ñöôïc xem laø Tyø-kheo ñaõ nhaän, nhöng nhö theá laø traùi oai nghi. Khi aáy, Tyø-kheo neân noùi vôùi tònh nhaân: "Ngöôi dôõ leân khoûi ñaát maø trao cho ta". Neáu tònh nhaân coøn nhoû khoâng dôõ noåi thì neân noùi: "Ngöôi ñöa daàn daàn cho ta". Khi nhaän canh, baùnh, thöùc aên uoáng cuõng nhö theá. Neáu khi nhaän bình söõa maø daây buoäc vöôùng döôùi ñaát thì neân noùi: "Ngöôi mang luoân caû caùi daây". Neáu tònh nhaân coøn beù böng leân khoâng noåi, thì neân baûo hoï muùc söõa ñöa cho mình töø töø. Taát caû caùc vaät khaùc cuõng theá. Neáu ñöôøng ñang naáu noùng khoâng caàm ñöôïc, thì neân duøng hai mieáng goã keïp ngang ñaët treân ñaát, roài Tyø-kheo duøng chaân ñaïp leân treân vaø noùi: "Nhaän, nhaän". Ñoù goïi laø treân thöùc aên. - Treân caây: Khi thaáy tònh nhaân ñang aên traùi caây treân caây, Tyø-kheo noùi: "Ñöa traùi caây cho ta". Tònh nhaân lieàn rung caây, traùi rôi vaøo trong ñoà ñöïng cuûa Tyø-kheo, thì ñöôïc goïi laø nhaän; nhöng laøm nhö vaäy laø traùi oai nghi. Neáu tònh nhaân duøng chaân, duøng tay, duøng

mieäng thaû traùi caây xuoáng, roài traùi caây chaïm vaøo caønh laù, Tyø-kheo neân noùi: “Laáy laáy” ñoù goïi laø ñaõ laáy. Hoaëc hoï duøng daây buoäc thaû xuoáng, hoaëc duøng chaân, tay thaû xuoáng khieán noù chaïm vaøo caønh laù, thì Tyø-kheo cuõng neân noùi: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Neáu tònh nhaân aên baùnh, ñaäu maø Tyø-kheo muoán aên,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 154

lieàn hoûi: “Cho toâi baùnh, ñaäu”. Nhöng tònh nhaân khoâng muoán ñöa, Tyø- kheo lieàn gôû tay tònh nhaân ra, giöït boû vaøo trong tuùi aùo cuûa mình, noùi: “Laáy laáy” thì ñöôïc goïi laø laáy. Nhöng traùi oai nghi. Khi khæ ñang aên quaû treân caây, Tyø-kheo muoán aên beøn noùi vôùi khæ: “Cho ta traùi caây”. Khæ lieàn rung caây cho traùi rôùt xuoáng, roài Tyø-kheo duøng gioû höùng laáy, traùi caây lieàn rôi vaøo trong gioû, thì ñöôïc xem laø ñaõ laáy. Nhöng laøm nhö vaäy laø traùi oai nghi. Hoaëc noù duøng tay, chaân hay mieäng thaû traùi xuoáng, khi traùi chaïm vaøo caønh laù, Tyø-kheo cuõng neân noùi: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Toùm laïi, ñoù goïi laø treân caây. - Trong gieáng: Neáu Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ, khi gieáng bò ngaäp nöôùc maø khoâng coù tònh nhaân giuùp ñôõ, thì Tyø-kheo phaûi töï mình muùc nöôùc ra. Roài luùc aáy moät Tyø-kheo khaùc noùi: “Ñeán giôø roài, neân leân aên ñaõ”. Tyø-kheo ôû trong gieáng noùi: “Neáu toâi leân thì nöôùc seõ ñaày laïi. Toâi muoán aên ngay trong ñaây, haõy ñöa thöùc aên xuoáng”. Khi aáy, tònh nhaân neân duøng baùt ñöïng ñaày thöùc aên, roài laáy daây buoäc ñeå thaû xuoáng, vaø Tyø-kheo ôû döôùi gieáng neân noùi vôùi tònh nhaân: “Naém daây thaû xuoáng”. Neáu ôû hoâng gieáng coù coû caây soáng thì neân baûo phaûi traùnh chuùng. Khi ñöa thöùc aên xuoáng tôùi ñaùy gieáng, thì Tyø-kheo neân moät tay caàm daây, moät tay caàm laáy baùt thöùc aên, noùi nhö sau: “Laáy laáy”. Ñoù goïi laø laáy. Neáu nöôùc döôùi gieáng trong thì coù theå laáy uoáng, neáu nöôùc ñuïc thì baûo tònh nhaân laáy caùi bình ñöïng nöôùc saïch buoäc daây thaû xuoáng, nhö treân ñaõ noùi. Ñoù goïi laø trong gieáng. - Treân nhaø: Neáu Tyø-kheo soáng taïi A-luyeän-nhaõ, khoâng coù tònh nhaân neân Tyø-kheo phaûi töï lôïp nhaø, roài ñeán giôø aên, moät Tyø-kheo khaùc goïi: “Ñaõ ñeán giôø, xuoáng aên côm ñaõ”. Tyø-kheo ñang lôïp nhaø noùi: “Leân xuoáng khoù khaên laïi boû dôõ coâng vieäc, toâi muoán aên treân naøy, haõy ñöa ñoà aên leân”. Roài baûo tònh nhaân: “Ñem thöùc aên boû vaøo trong baùt roài ñöa leân”. Ñoàng thôøi Tyø-kheo haï caây moùc daøi xuoáng baûo tònh nhaân maùng vaøo moùc ñoù roài keùo leân, noùi theá naøy: “Nhaän nhaän”. Ñoù goïi laø nhaän. Khi thaû daây xuoáng cuõng theá. Ñoù goïi laø treân nhaø. - Nhaø beáp: Neáu laøm chuøa môùi khoâng neân laøm nhaø beáp taïi chaùi nhaø phía Ñoâng vaø phía Baéc maø neân laøm taïi chaùi nhaø phía Nam vaø phía Taây, vaø neân khai thoâng höôùng gioù, khai thoâng ñöôøng nöôùc queùt röûa cho nöôùc chaûy ñi, trong nhaø beáp duøng naáu thöùc aên. Khi tuû ñöïng thöùc aên baån maø tònh nhaân coøn nhoû, thì Tyø-kheo töï röûa laáy cho saïch. Khi ñoå nöôùc vaøo trong noài ñoàng xong neân baûo tònh nhaân: “Ngöôi ñem vo gaïo ñi”. Neáu tònh nhaân coøn beù khoâng theå laøm ñöôïc, thì neân caàm tay noù daïy caùch röûa

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 155

ñoà ñaïc, vo gaïo vaø naáu côm. Neáu ñoà ñöïng thöùc aên chöa ñaäy thì neân chæ y ñaäy laïi. Neáu khoâng coù tònh nhaân maø luùc ñoù coù chieáu saïch, khaên saïch hay taám vaùn saïch, thì Tyø-kheo töï ñoäng laáy ñaäy leân treân. Khi phôi luùa neáu Tyø-kheo giaãm chaân leân luùa thì neân baûo tònh nhaân khoûa daáu chaân ñi. Neáu bò sö töû hoå lang röôït, hoaëc phuï nöõ coù loøng duïc truy ñuoåi Tyø-kheo, thì luùc boû chaïy duø giaãm chaân leân luùa vaãn khoâng coù toäi. Neáu doàn luùa thaønh ñoáng gaëp luùc trôøi möa thì neân baûo tònh nhaân che laïi. Neáu khoâng coù tònh nhaân maø coù chieáu saïch thì Tyø-kheo neân laáy che leân treân roài duøng gaïch ñaù saïch ñaèng leân. Neáu laøm chuøa môùi, maø trong nhaø beáp coù caùc thöù nhö: daàu aên, daàu duøng trong baûy ngaøy, hoaëc bình ñöïng boät, bình ñöôøng caùt, huõ muoái, huõ ñöïng boät coû, huõ ñöôøng pheøn, huõ ñöïng tro, boù mía, boù tre, boù nem, boù voû caây duøng ñeå nhuoäm, roài Tyø-kheo baûo moät Tyø-kheo thò giaû: “Ngöôi laáy bình daàu duøng baûy ngaøy ñeán ñaây”, nhöng Tyø-kheo thò giaû caàm nhaàm bình daàu aên ñeán, tuy luùc aáy Tyø-kheo töø xa troâng thaáy bieát ñoù laø daàu aên vaãn khoâng ñöôïc keâu leân, vì e ngöôøi kia hoaûng sôï laøm vôû bình daàu. Ñôïi ngöôøi aáy ñeán roài môùi hoûi: Tröôûng laõo, daàu gì ñoù vaäy? Daàu duøng baûy ngaøy. Thaày lieàn baûo: “Haõy ñeå xuoáng ñoù”, maø khoâng ñöôïc goïi teân daàu, roài ñeå ñoù maø duøng trong baûy ngaøy. Hoaëc baûo: “Tröôûng laõo thaày laáy daàu aên ñeán”. Tyø-kheo aáy lieàn laáy nhaèm daàu aên baûy ngaøy ñeán, thì khoâng ñöôïc noùi leân maø ñôïi hoï mang ñeán nôi roài môùi hoûi: “Tröôûng laõo, daàu gì ñoù vaäy?”. Neáu ngöôøi aáy ñaùp: “Daàu aên” thì neân baûo: “Haõy ñeå xuoáng ñoù”. Do theá goïi laø daàu trong baûy ngaøy. Cuõng theá, neáu baûo laáy huõ ñöôøng caùt maø caàm nhaàm bình boät, baûo laáy huõ boät coû maø caàm nhaàm huõ muoái, baûo laáy huõ ñöïng tro maø caàm nhaàm huõ ñöôøng pheøn, baûo laáy boù tre maø caàm nhaàm boù mía, baûo laáy boù voû caây duøng ñeå nhuoäm maø caàm nhaàm boù nem ñeán thì ñeàu nhö treân ñaõ noùi roõ. Neáu Tyø-kheo naøy baûo Tyø-kheo khaùc: “Tröôûng laõo, thaày haõy tôùi choã kia xem kyõ bình naøo laø bình tro thì ñem laïi ñaây”. Tyø-kheo aáy ñeán ñoù thoø tay vaøo sôø trong bình ñuïng nhaèm buùn lieàn caàm leân xem, thì caùi bình naøy vaãn coøn saïch. Neáu thaày caàm buùn boû laïi vaøo trong bình, thì goïi ñoù laø khoâng saïch. Ñoái vôùi caùc bình boät coû, bình tro ñeàu cuõng nhö theá. Neáu baûo: “OÂng xem kyõ loaïi naøo tre thì mang ñeán”, roài Tyø-kheo aáy ñeán ñoù ruùt caây mía leân xem, thì vaät ñoù vaãn goïi laø saïch. Neáu thaày ñuùt caây mía trôû vaøo trong boù thì caû boù mía ñeàu khoâng saïch. Cuõng nhö vaäy ñoái vôùi boù nem.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 16 156

Neáu nhaø beáp bò doät roài Tyø-kheo baûo tònh nhaân ñem taát caû ñoà ñaïc trong nhaø beáp ra ngoaøi, laáp hang chuoät laïi, queùt ñaát, duøng ñaù lôùn ñaët leân treân, xaây chaân töôøng baèng gaïch, loaïi lôùn ñeå ôû döôùi loaïi nhoû ñaët leân treân. Khi aáy, Tyø-kheo ñöôïc ñöùng ôû giöõa nhaø chæ baûo tònh nhaân saép ñaët (358c) caùc thöù söõa, toâ, laïc, daàu, maät, ñöôøng pheøn, muoái nhöng khoâng ñöôïc

xem chuùng. Khi nhaø beáp bò hö hoûng maø khoâng söûa chöõa thì theo phaùp luaät xöû thaày tri söï. Ñoù goïi laø nhaø beáp. - Nhaän trong caùi ñoà ñöïng maø khoâng phaûi ñoà ñöïng: Taát caû caùc loaïi laù, neáu cuoán laïi thì goïi laø ñoà ñöïng, neáu noù trôït ra thì khoâng phaûi laø ñoà ñöïng. Neáu caùi maâm coù vaønh, ôû trong saâu, ñöïng thoùc luùa ñöôïc, thì goïi laø ñoà ñöïng. Neáu giöôøng ngoài, giöôøng naèm coù loaïi daây ñan daøy thì ñöôïc xem laø ñoà ñöïng, neáu ñan thöa thì khoâng goïi laø ñoà ñöïng. Thuyeàn ôû treân bôø goïi thì laø ñoà ñöïng, maø ôû döôùi nöôùc thì khoâng phaûi laø ñoà ñöïng. Khi xe khoâng coù boø keùo thì goïi laø ñoà ñöïng, maø khi coù boø keùo thì khoâng phaûi laø ñoà ñöïng. Neáu khi Tyø-kheo ñi khaát thöïc, roài ngöôøi chuû nhaø, chuû quaùn duøng caùi ñaáu (cheùn) muùc buùn ñöa cho Tyø-kheo, maø caùi ñaáu ñoù ñöôïc buoäc laïi moät chuøm thaønh naêm thaêng, boán thaêng, ba thaêng, hai thaêng, hay moät thaêng, thì khi ñoù, Tyø-kheo neân baûo thí chuû môû heát ra, laáy caùi ñaáu coù ñoà aên ñöa cho mình. Neáu buoäc chaët khoâng môû ñöôïc, thì Tyø-kheo neân baûo hoï duøng caùi laù boû thöùc aên leân ñoù ñöa cho mình. Ñoù goïi laø nhaän trong caùi ñoà ñöïng maø khoâng phaûi ñoà ñöïng. - Nhaän ôû treân giöôøng: Neáu Tyø-kheo ñang ngoài Thieàn hoaëc nguû treân giöôøng, roài tònh nhaân ñem thöùc aên ñeán ñeå gaàn taàm tay, maø Tyø-kheo hay bieát töùc laø nhaän. Neáu khoâng hay bieát, thì khi tænh ra maø muoán aên phaûi nhaän laïi töø tònh nhaân. Neáu khoâng muoán aên thì töï tay trao laïi cho tònh nhaân. Trong tröôøng hôïp treo beân caïnh giöôøng thì cuõng gioáng tröôøng hôïp ñeå treân giöôøng. Neáu ôû treân saøn, treân gaùc coù thöùc aên maø Tyø-kheo ñeå y baùt, roài khi laáy y baùt laøm lay ñoäng ñeán thöùc aên, thì taát caû thöùc aên ñoù trôû thaønh baát tònh (khoâng hôïp leä). Nhöng neáu saøn gaùc chaéc chaén khoâng lay ñoäng, thì khoâng coù toäi. Neáu treân giaù y coù ñeå bình söõa, bình daàu maø khi Tyø-kheo laáy y, laøm lay ñoäng cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø nhaän vaät ôû treân giöôøng. - Thuyeàn: Neáu thuyeàn chôû möôøi baûy loaïi meã coác maø treân meã coác coù traûi taám saùo hoaëc traûi chieáu leân treân, thì Tyø-kheo ñöôïc ngoài treân ñoù, nhöng khoâng neân goïi teân gioáng meã coác; neáu goïi teân thì ñöôïc coi laø baát tònh (baát hôïp phaùp). Neáu boãng nhieân gioù thoåi khieán thuyeàn troâi xuoâi

doøng, hoaëc bò soùng xoâ khieán thuyeàn giaït leân bôø, thì taát caû (caùc thöù meã coác) ñeàu baát tònh. Nhöng neáu daây buoäc thuyeàn, vaø maùi cheøo chöa rôøi khoûi nöôùc thì cuõng goïi laø tònh. Ñoù goïi laø thuyeàn. - Xe: Neáu treân xe lôùn chôû möôøi baûy gioáng meã coác, treân meã coác traûi taám saùo tre vaø chieáu, roài Tyø-kheo ngoài leân treân thì khoâng ñöôïc goïi teân meã coác, neáu goïi thì thaønh baát tònh. Neáu treân xe nhoû coù caùc tònh vaät vaø y baùt maø khi Tyø-kheo laáy y baùt laøm lay ñoäng tònh vaät, thì taát caû tònh vaät ñeàu trôû thaønh baát tònh. Luùc aáy Tyø-kheo neân baûo tònh nhaân laáy y baùt ñöa cho mình. Khoâng ñöôïc duøng boø taùc tònh (?). Khi leân xe, Tyø-kheo neân baûo tònh nhaân leân tröôùc, mình leân sau; luùc xuoáng xe, Tyø-kheo phaûi xuoáng tröôùc, tònh nhaân xuoáng sau. Neáu khi xuoáng doác, xe laéc lö khieán rôi xuoáng ñaát hoaëc rôøi khoûi boø, thì taát caû (meã coác) ñeàu thaønh baát tònh. Neáu khi xuoáng doác, xe laät rôøi khoûi boø, maø daây

buoäc ñuoâi boø chöa rôøi khoûi xe, thì taát caû ñeàu laø tònh. Ñoù goïi laø xe. - Taâm nieäm nhaän: Coù nöôùc Ñaêng Cuø voán laø nôi bieân ñòa, daân chuùng coù taø kieán, neân gheùt Tyø-kheo khoâng cho thöùc aên. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo neân laøm ñaøn traøng veõ thaønh moät khu vöïc, neáu thaáy laù vaøng rôi vaøo baùt (?), thì töø xa noùi: "Nhaän nhaän". Khi laù baét ñaàu rôi thì hay bieát, nhöng khi rôùt vaøo trong baùt thì khoâng hay bieát, nhö theá ñöôïc goïi laø ñaõ nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi rôi vaøo trong baùt thì bieát nhöng khi baét ñaàu rôi thì khoâng bieát, cuõng goïi laø nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi baét ñaàu rôi vaø khi rôùt vaøo trong baùt ñeàu hay bieát, ñoù goïi laø kheùo nhaän. Neáu Tyø-kheo ñi khaát thöïc, boãng chim quaï laøm rôi cuïc thòt vaøo trong baùt cuûa Tyø-kheo, khi baét ñaàu rôi ñaõ bieát chöù khoâng phaûi khi rôi vaøo trong baùt môùi bieát, ñoù goïi laø nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi rôùt vaøo trong baùt môùi bieát chöù khoâng phaûi luùc baét ñaàu rôi ñaõ bieát, ñoù cuõng goïi laø nhaän; nhöng traùi oai nghi. Khi baét ñaàu rôi lieàn bieát, khi rôùt vaøo trong baùt cuõng bieát, ñoù goïi laø kheùo nhaän. Toùm laïi, treân ñaây goïi laø taâm nieäm nhaän. - Ñöôøng ñi: Neáu Tyø-kheo muoán cuøng ñi chung vôùi thöông nhaân, neân noùi vôùi hoï: "Cho toâi möôïn ngöôøi giuùp ñôõ". Roài thöông nhaân ñaùp: "Ñöôïc thoâi". Nhöng luùc leân ñöôøng, hoï laïi noùi: "Toâi khoâng coù ngöôøi giuùp ñôõ maø chæ coù boø, neáu Toân giaû caàn thì haõy laáy duøng". Khi aáy, neân sai tònh nhaân laáy caùi tuùi xaùch lôùn, ñong löông thöïc ñuû soá ngaøy ñi, roài ñoå vaøo tuùi xaùch, xong xuoâi laáy daây buoäc vaøo treân con boø, vaø ñeán böõa aên thì neân sai tònh nhaân ñi laáy. Neáu khoâng coù tònh nhaân, thì moät ngöôøi gôõ daây, moät ngöôøi laáy tuùi xaùch, ñoàng thôøi mieäng noùi: "Laáy laáy". Ñoù goïi laø laáy. Khi chöa tôùi nôi maø löông thöïc heát ôû doïc ñöôøng, thì neân laáy caùi

tuùi xaùch ra giaët saïch, roài xin löông thöïc khaùc boû vaøo tuùi, buoäc kyõ laïi nhö tröôùc. Luùc ñi ñöôøng, phaûi tuøy thôøi cho boø aên, coät ôû choã maùt meû, chôù ñeå noù cöïc nhoïc. Khi tôùi nôi, phaûi traû boø laïi cho chuû cuõ. Neáu Tyø-kheo ñi treân ñöôøng, ngang qua ñaùm mía, thì neân ñeán ngöôøi giöõ mía hoûi xin nhö sau: "Laõo tröôïng, cho toâi moät ít mía". Toân giaû cöù töï yù laáy. Laõo tröôïng, toâi khoâng ñöôïc pheùp töï laáy. Neáu thaày muoán aên thì töï yù laáy, neáu khoâng muoán aên thì haõy ñi ñi. Luùc aáy, Tyø-kheo lieàn laáy daây coät vaøo nhöõng caây mía toát roài buoäc vaøo ñaàu boø, noùi nhö sau: "Haõy bieát ñoù laø mía cuûa chuùng sinh". Neáu baáy giôø beân caïnh ñaùm mía ñang coù ñoáng löûa thì thaày neân luøa boø ñi qua ñoáng löûa ñeå cho mía ñöôïc taùc tònh, nhöng khoâng laøm cho boø bò chaùy. Theá roài, moät ngöôøi vaùc mía ñaët leân ñaàu boø, moät ngöôøi môû daây buoäc, noùi nhö sau: "Laáy laáy". Ñoù goïi laø laáy. Trong tröôøng hôïp cuû caûi cuõng nhö theá. Neáu boø aên cuû caûi, Tyø-kheo lieàn naém ñaàu boø giöït laïi, noùi: "Laáy laáy", thì ñöôïc goïi laø laáy; nhöng traùi oai nghi. Khi Tyø-kheo ñi ñöôøng, tònh nhaân ñöùng beân ñöôøng laáy ñaõy boû buùn vaøo nhöng daây cuûa ñaõy chöa rôøi khoûi ñaát, cuõng goïi laø ñaõ nhaän; nhöng nhö theá laø traùi oai nghi, caàn phaûi baûo hoï cuoán daây goïn laïi roài trao ñaõy cho mình. Theá neân noùi (nhö treân).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.